

De commissie, bestaande uit mr. M. Timmermans, voorzitter, mevrouw M. Kimenai (per beeldbellen) , psychiater lid en mevrouw L. van den Assum, lid, heeft een hoorzitting gehouden op 28 december 2020 en gehoord:

De heer [klager], klager, bijgestaan door mevrouw [naam pvp],
patiëntenvertrouwenspersoon,

en

zijdens de zorgaanbieder psychiater [naam 1] en casemanager FACT [naam 2], verweerders.
Aangeklaagde AIOS [naam3], was afwezig met bericht van verhindering.

De heer [klager] laat weten dat hij wil klagen over vrijheidsberoving en ongewenste intimiteiten. Hij zegt mevrouw [naam 1] nooit gesproken te hebben, anders dan misschien een keer terloops op gang. Hij wordt door haar verder genegeerd.

De heer [klager] is van mening dat in de zorg werken en met de auto naar het werk komen hypocriet is vanwege de ongezonde gassen die men dan uitlaat.

Verder licht hij toe dat hij eerder wel met begeleiding naar buiten mocht maar toen is het één keer misgegaan, hij is toen doorgelopen en per ongeluk in de drankenhandel beland; eigenlijk wilde hij naar de Lidl. Over het doel van zijn opname zegt hij dat hij dat niet weet omdat hij wordt genegeerd maar het zal waarschijnlijk over een alcoholremise gaan. Zelf wil hij alleen af en toe een joint kunnen roken. Nu zijn vrijheden zijn ontnomen voelt hij zich als een proefdier behandeld. Bij Dubbele Diagnose werd hij psychisch en seksueel mishandeld voor hun eigen belang. Hij kwam ten onrechte bij de PPC terecht omdat een vrouw aan zijn deur had gestaan die problemen had omdat zij verkracht was; hij wilde haar helpen en raakte over zijn toeren; zo is hij zijn woning kwijtgeraakt.

De heer [klager] vertelt dat hij vanuit de penitentiair inrichting met een politieauto hier naar toe werd gebracht; hij vindt het best fijn om hier opgenomen te zijn maar vindt het belachelijk dat zijn rust verstoord wordt en dat hij niet meer naar buiten mag. Tot slot laat hij weten dat hij geen beest is maar een homo sapiens die men geen commando's kan geven; hij heeft informatica gestudeerd.

Mevrouw [naam pvp] deelt een schriftelijk toelichting op de klacht en het verzoek om schadevergoeding uit, en vat mondeling de inhoud daarvan samen.

Zij laat weten dat de heer [klager] vindt dat hij gerust naar buiten kan, hij zal altijd terugkomen omdat hij geen onderdak heeft.

Mevrouw [naam pvp] geeft aan dat niet aan alle eisen die de wet stelt aan de uitvoering van verplichte zorg zijn nagekomen. De heer [klager] heeft het besluit van 3 december tot toepassing van verplichte zorg in de vorm van beperking bewegingsvrijheid pas per 15 december ter discussie gesteld. Toen is namelijk door de heer [naam 3] bepaald dat hij helemaal niet meer naar buiten mocht, ook niet met begeleiding. Dit omdat hij tijdens begeleid wandelen naar een coffeeshop was gegaan.

Mevrouw [naam pvp] geeft aan dat er geen specifiek juridisch kader is voor dit soort besluiten en dat de dossierinformatie waarover zij beschikt geen duidelijkheid biedt over de vraag of dit momenteel nog gerechtvaardigd is en of dit wordt geëvalueerd. De heer [klager] is in ieder geval van mening dat er alleen één incident is geweest en men dat steeds maar blijft aanhalen.

Verder wijst mevrouw [naam pvp] er op dat het besluit van 3 december namens mevrouw [naam 1] is genomen maar dat nergens uit blijkt dat er overleg met haar is geweest of dat zij de heer [klager] zelf heeft gesproken. Op de opmerking van mevrouw [naam 1] dat op de betreffende dag psychiater mevrouw [naam 4] zorgverantwoordelijke was, zegt mevrouw [naam pvp] dat ook over betrokkenheid van mevrouw [naam 4] niets terug te vinden is in het dossier. Nergens blijkt uit dat er door een psychiater is gekeken naar het besluit tot verplichte zorg zoals de Wvvgz eist.

Mevrouw [naam pvp] acht de informatieplicht uit artikel 8:9 lid 3 Wvvgz niet correct nagekomen nu er geen brief van de geneesheer-directeur is uitgereikt zoals dit artikel voorschrijft. Er is informatie opgenomen in het betreffend schriftelijk besluit doch hiermee is niet gehandeld naar de tekst en geest van de wet die een rol voor de geneesheer-directeur voorschrijft.

Tot slot wijst mevrouw [naam pvp] er op dat het besluit in lange moeilijke zinnen is vervat waarbij er veel medisch jargon wordt gebruikt; dit is voor de heer [klager] moeilijk te begrijpen terwijl de wet eist dat de informatie voor de cliënt begrijpelijk moet zijn.

Betreffende het verzoek om schadevergoeding licht mevrouw [naam pvp] toe, dat de immateriële schade van de heer [klager] ten gevolge van het niet handelen naar de geldende normen, er uit bestaat dat hij heeft ervaren gegijzeld te zijn en ook uit gevoelens van frustratie en onmacht ; zij verwijst verder naar haar notitie voor nadere onderbouwing en bedragen.

Mevrouw [naam 1] licht desgevraagd toe dat het besluit van 3 december door de heer [naam 3] is genomen op basis van de zorgmachtiging geldig tot 21 januari.

Het besluit kan niet door haar zelf zijn genomen zijn want zij werkte die dag niet; als zij niet werkt is psychiater mevrouw [naam 4] haar waarnemer is en dus zorgverantwoordelijke. Ingaand op de opmerking van de heer [klager] dat hij haar nooit spreekt, laat mevrouw [naam 1] weten dat zij hem 4 december heeft gesproken; zij weet niet meer of dat op gang was.

Gevraagd naar de doelstelling van deze opname antwoordt mevrouw [naam 1] dat de heer [klager] voorbereid wordt op een opname bij kliniek Fivoor waar hij op de wachtlijst staat. Opname op de HIC is ter overbrugging, Fivoor eist dat cliënt minstens 2 weken geen middelen gebruikt om zien wat er dan aan toestandsbeeld overblijft.

Hij is hier opgenomen vanuit de PPC Scheveningen waar hij ingesteld werd op de medicatie. Eerder is hij ook op Dubbel Diagnose opgenomen geweest maar dat ging mis, hij wilde daar zelf weg. De heer [klager] heeft eerder bij ART gewoond maar daar wordt hij niet meer geaccepteerd na agressie incidenten

Mevrouw [naam 1] laat verder weten dat het afgelopen weekend weer misgegaan is met de vrijheden; hij liep weer weg.

Het oordeel van de commissie:

Op grond van de ingebrachte stukken zijnde, het klaagschrift, de toelichting van de patiëntenvertrouwenspersoon, onderdelen van het patiëntendossier en hetgeen betrokkenen ter zitting hebben verklaard, overweegt de commissie als volgt.

De commissie stelt vast dat de heer [klager] volgens het zorgplan gediagnosticeerd is met schizofrenie en andere psychotische stoornissen alsmede middelgerelateerde en verslavingsstoornissen. Deze diagnose is ook door de rechter opgenomen in de zorgmachtiging.

De heer [klager] is opgenomen op [dag] december 2020 op basis van een zorgmachtiging geldig van [dag] juli 2020 tot/met [dag] januari 2021 waarbij de rechtbank benadrukt dat de behandeling primair gericht is op detox en behandeling van de verslavingsstoornis. De heer [klager] is reeds jaren bekend bij zorgaanbieder, er sprake is geweest van zowel vrijwillige zorg als van meerdere gedwongen opnamen en behandelingen.

De rechtbank heeft in de zorgmachtiging vastgesteld dat de psychiatrische stoornis van de heer [klager] ernstig nadeel veroorzaakt, onder andere in de vorm van verwaarlozing, ernstig lichamelijke letsel, ernstig psychische schade, maatschappelijk teloorgang en meer. Tevens heeft de rechtbank geoordeeld dat er verschillende vormen van verplichte zorg toegepast mogen worden om het risico op nadeel af te wenden waaronder beperking van de bewegingsvrijheid. Het is over deze vorm van verplichte zorg dat de heer [klager] zich beklagt. In het betreffende besluit omschreven als "plaatsing op de gesloten afdeling (inclusief verplicht verblijf op deze afdeling indien nodig)". De commissie merkt hierbij op dat, anders dan in de wet Bopz, aan een cliënt die opgenomen is binnen een verplicht kader, de Wvggz geen fundamenteel recht toekent om zich vrij in en rond de instelling te bewegen. Na een genomen besluit tot beperking van de bewegingsvrijheid ex artikel 8:9, is het toestaan van (begeleid) kortdurend naar buiten gaan of het juist niet toestaan daarvan vereist de wet dan ook geen afzonderlijke schriftelijk gemotiveerd besluit. De beperking waar de heer [klager] over klaagt volgt uit het besluit van 3 december 2020. Zijdens klager is betoogd dat hij vanaf 15 december jl. bezwaren heeft gemaakt tegen de opgelegde bewegingsbeperking en per [dag] december is er een klacht over ingediend.

Bij artikel 8:9-besluit van 3 december 2020 heeft de behandelende arts [naam 3] namens de zorgverantwoordelijke mevrouw [naam 1], besloten tot toepassing van verplichte zorg in de vorm van o.a. het beperken van de bewegingsvrijheid door plaatsing op een gesloten afdeling voor de duur "zo kort mogelijk". Mevrouw [naam 1] heeft verklaard dat op de betreffende dag mevrouw [naam 4] zorgverantwoordelijke was, dit blijkt niet uit het schriftelijk besluit waar mevrouw [naam 1] als zorgverantwoordelijke wordt genoemd. In genoemd artikel regelt de wet aan welke eisen een dergelijk besluit tot het verlenen van verplichte zorg dient te voldoen.

Aangaande de vereisten genoemd in artikel 8:9 Wvggz, overweegt de commissie dat voorafgaand aan het besluit van de zorgverantwoordelijke, deze zich op de hoogte moet stellen van de actuele gezondheidstoestand van de cliënt, overleg met hem moet voeren over het voorgenomen besluit, en zijn wilsbekwaamheid ter zake moet toetsen. Verder dient de zorgverantwoordelijke het besluit tot verplichte zorg gemotiveerd op schrift te stellen.

De commissie overweegt dat de actuele gezondheidssituatie van de cliënt (artikel 8:9 lid 1 onder a) door de zorgverantwoordelijke mogelijk op een andere wijze dan via actueel eigen onderzoek, beoordeeld kan worden. De commissie is niet gebleken dat de zorgverantwoordelijke (mevrouw [naam 1] dan wel mevrouw [naam 4]) zich op de hoogte heeft gesteld van de actueel situatie van klager die op de betreffende datum opgenomen werd vanuit een penitentiaire inrichting.

De commissie overweegt verder dat de zorgverantwoordelijke geen overleg over de voorgenomen beslissing (artikel 8:9 lid 1 onder b) heeft gehad, althans dat blijkt niet of onvoldoende uit de verklaringen en het dossier.

Het oordeel over de wilsbekwaamheid van de heer [klager] (artikel 8:9 lid 4) is door de heer [naam 3] beoordeeld.

De commissie concludeert dat het besluit tot verplichte zorg, voor zover hier aan de orde, in de vorm van beperking bewegingsvrijheid door arts assistent [naam 3] is genomen en dat uit het niet dossier blijkt van enig inbreng of betrokkenheid van de zorgverantwoordelijke.

De gehele besluitvormingsprocedure overziend zoals die aan de commissie is gebleken door de verklaringen ter zitting en de overlegde dossieronderdelen, komt de commissie tot de conclusie dat het besluit van 3 december 2020 niet gekwalificeerd kan worden als een besluit van de zorgverantwoordelijke. Uit de wet vloeit voort dat besluiten in het kader van artikel 8:9 door de zorgverantwoordelijke genomen moeten worden. En verder nog dat indien de zorgverantwoordelijke geen psychiater is, deze besluiten door de zorgverantwoordelijke in overeenstemming met de geneesheer-directeur genomen moeten worden.

Hetgeen overigens niet wegneemt dat de zorgverantwoordelijke zich kan laten bijstaan in de praktische en administratieve uitwerking van haar/zijn besluit.

Bovenstaande leidt de commissie tot de conclusie dat de klacht van de heer [klager] gegrond moet worden verklaard en het bestreden besluit deels vernietigd moet worden. Namelijk voor zover betrekking hebbend op zijn klacht, te weten de beperking van bewegingsvrijheid vanaf 15 december.

Schadevergoeding.

De heer [klager] heeft verzocht om een schadevergoeding wegens normovertredingen waarbij hij immateriële schade heeft geleden; hij stelt gevoelens van frustratie en onmacht te hebben ervaren en zich gegijzeld gevoeld te hebben.

Naar aanleiding van het gegrond verklaren van de klacht van de heer [klager] overweegt de commissie om hem een schadevergoeding toe te kennen.

De commissie dient, conform artikel 10.11 lid 3 Wvrgz, de zorgaanbieder hierover te horen. De commissie zal daarom binnen 14 dagen na verzenddatum separaat beslissen op het verzoek om schadevergoeding.

De beslissing:

De klacht van de heer [klager] is gegrond.

De commissie besluit tot gedeeltelijke vernietiging van het bestreden besluit van 3 december 2020, namelijk voor zover het besluit behelst de beperking van zijn bewegingsvrijheid vanaf 15 december 2020.

Datum uitspraak : Tilburg, 28 december 2020

